

Háborús téli éjszaka

 l

Különös éjszaka ez, be különösen
fénylik - ahogy rásüt a gyertya lángja -
poharamban a vörösbor: összecsavart színházi függöny, -
milyen színjáték kezdetére várva?

Különös éjszaka ez, kísértetesen
ragyog fel hirtelen az ablak jégvirága,
akárha áttetsző tenyér - nem látszik, csak a ránca;
tenyerét az üvegnek
ki feszíti? ki készül
betörni hozzá? ki által leszek
lesújtva vagy megáldva?

Különös éjszaka ez, didergek a holdnak minden átható röntgenfényében állva, áttetszik benne húsom, csontjaimnak se látszik, csak az árnya, de véremen megtörök, nem hatolhat ereim pirosába, állok eleven vérfaként, pirosló ágaimat kitárva, kapaszkodom piros gyökereimmel a téli éjszakába, állok meggyörnyedvén az éjnek fekete szelében - tündérfa, Isten-átka, törzsemen már a kidöntetés jelével - milyen szekerce sújtására várva?

Ver még a szívem,

patkók csattognak bennem, hóviharral küszködik egy lovas.

Hová fut?

Milyen üzenet bízatott reá?

Befútta az utat a hó, két oldalán
a fákon varjak - csontvázakra aggatott kitüntetések.

Hová futhatnék? Ez a föld
fáiban is hősi halált halt, csak a csillagok
pislákolnak: felhők sírdombjain a qertyák.

Didergek a mennyország
- közönyös hangyaboly - küszöbén, tücsök a meséből.

Kinek kell már az énekem?

Alszik a hangya-Isten.

Befútta az utat a hó.

„Testvér, mi var voltunk e föld

lepergünk hát örökre.”

„Piros csizmáid,
mint két vérező seb

Különös éjszaka ez, fény lobbant a mennyben,
s futott le pörögve, - talán
a csillag, mely nevezteték Ürömnek,
az hullott közibénk,
mert a vizek megkeseredtek,

és szívemet, mint vörös bársonyt a cigarettaparázs
átégette – íme, keresztfülfű rajtam a szél;
állok, mint céllövöldében az átlőtt papírfigura,
hallgatok ringlispilzenét, előttem sörhab a
hóbuckás téli táj, álmodozom papírrózsák között,
míg serényen töltenek, céloznak rám a legények.

A csillag, mely nevezteték Ürömnek,
hullott a vizeinkbe,
és váltak forrásaink keserűvé; mint lugot ivott
cselédlány, vonaglik e meggyalázott ország;
katonavonatok rágják le falvait: hernyók a faleveleket.
Asztalomon bor a gyertya különös
fényében, mint vért buzgó seb, remeg;
s forró lámpa a hold, a holtak lelke lepkeként
forog körötte, és megperzselődve a
földre visszapereg.

Különös éjszaka ez, ím, a lassan forduló földön, mint katonaindulót harsogó gramofonlemezen a tü, sistereg az a csillag, mely Ürömnek neveztetett.

sárkánypikkelyek:

 ciszmaink
jégállkapcsokat

tábornoki
vállrojtokat
termett a bodza.

S nőttek a kukoricacsőre

vagonok:

ACHT PFERDE ODER ACHTUNDVIERZIG MANN.

 sorakozzék fel a kivégzőosztág,

szememen fehér kendő: behavazott ország,

is letéphetetlen.

Ágak csapódnak ablakomba, mintha

Semmiből lecsüggve

kalitka imbolyogna,

verdesné az üveget rácsaival.

Vergődik benne foglya:

téli éjszaka.

Ki szabadítja ki?

Ki szabadít meg engem?

Ágak csapódnak ablakomba, mintha

rácsai.

Különös éjszaka ez, be különösen

islákol asztalomon a gyertya,

a gyertyalángon

börtönőr szeme:

Istené. Égek benne,

égnék könyvlapok, lobognak

nincsen kezdete,
vármegyei vadászat,
vége nincs soha,
boldog, ki hullát
érezvén megállhat,
golyó teríti
földre, nem kutya,
tart tovább a
búcsú, a vadászat,
horizont
körhintaként forog,
mézeskalács-
dzsentrik nyeregbe szállnak,
splányszobák
rózsaszínű álmai,
bugyiké, akik
letépetni vágynak,
fonnyadt
emlőké, kik gyötretni vágynak,
bukszák és
duzzadó herék,
futhatnál,
virradat vada,
kutyák kerülnek
 mindenütt eléd,
vadászat,
nincsen kezdete,
vármegyei vadászat,
vége nincs soha,
vár a bor a
kocsmaasztalon,
nagy kanca és
tizenhárom pohár,
körben, mint
Krisztus az apostolokkal,
az Utolsó Vacsora.

 hová futhatnál,
virradat vada,
 hová futhatnál,
vadnyúl, szarvas, őz,
 előtted válik
hajlongó cigánnyá,
 s zendít rá
trágár nótára a fűz,
 üres a kocsma,
de majd megtelik
 veriték-, vér-,
nyers hús- és kapcaszaggal,
 okádék bűzével,
no meg a nóták
 édeskés
akácvirágillatával,
 és kártya
csattog, mintha angyalszárnyak,
 s holnap is tart a
búcsú, a vadászat,
 forog tovább a
horizont, forognak
 papílovasok a
papílovon,
 mézeshuszárok a
kalácslovon,
 egmásba
folynak virradatok, esték,
 ezer éve
vadászat, vigalom,
 úri vadászat,
nincsen kezdete,
 úri vadászat,
vége nincs soha,
 hattyúk
úsznak cukormáz-tavon,
 és kártya

csattog, mintha angyalszárnyak,
forog a hinta,
kancsók, poharak,
Lement a nap
a maga járásán,
Akácos út, ha
végigmegyek rajtad én,
még a
búcsú, a hajtóvadászat,
boldog a vad, ki
puska elé állhat:
SEBÉBŐL
VÉRZIK EL AZ ORSZÁG.

VII

Különös éjszaka ez, ráng, ráng a gyertya lángja, mint
erőszakolt asszony; lobog,
mint katonavonat után lengetett kendő;
leng, mint akasztott hullája a szélben;
remeg a gyertya lángja,
mint döntetett kapu, -
Uram, Tehozzád kérnek
bebocsáttást a holtak.

Attörnek égő hajjal,
lángoló körmökkel, füstölgő orrlukakkal,
jönnek Galiciából, Verdun és Doberdo alól,
elözönlik a paradicsomot és a Te szent
trónusod előtt összecsapnak újra.

Ezt akartad, Uram?

Ezt akartad Te, aki mint
spongyát vettert kezedbe a világot,
és letörölvén véle visszavont

parancsolataidat most utolsó
csepp vérünk hulltáiig csavargatod?

Üres már a mennyek
fekete táblája, Uram.

Remeg, remeg a gyertya lángja, mint
tüzes kard a sötétség hüvelyéből kivonva,
remeq a kardod, Isten:

MOST ÉN KÖVETKEZEM?

Krisztus-éjszaka,
tenyered

 talán mirólunk a jövő.

Te sorsunká feketedő.

IX

Különös éjszaka ez, be különös színben játszik a gyertya lángjánál a bor: színházi függöny vöröse, levonva még, - milyen színjáték kezdetére várva?

Különös éjszaka ez, sötétjében, mint lugot ivott
cselédlány, vonaglik e meggyalázott ország.
Katonavonatok rágják le falvait: hernyók a faleveleket.

Különös éjszaka ez, az asztalon
reszket a gyertya lángja,
vergődik, mint horogra akadt hal, remeg,
mint tüzes kard a sötétség hüvelyéből kivonva.

És égnek könyvlapok, bibliám lapjai, felizzanak
a sorok, mint máglyán a holtak - zsíros bűzüket
érzem már holtomig.

Miért nem vetsz a tűzre
engem is, kiszáradt tündérfát, Uram?

Üres a mennyelek táblája, a csillag
csak krétanyom repedéseiben.

Ágak csapódnak ablakomba, mintha
a Semmiből lecsüggve
kalitka imboldogna,
az verdesné az üveget rácsaival.

Ki szabadítja ki
foglyát: a téli éjt?

És felragyognak ablakomon a
jégvirág ráncai: tenyérráncok, a fagy
tenyeréből ki jósol még nekem
könnyű halált?

Befútta az utat a hó... Ver még a szívem,
patkók csattognak bennem, hóviharral
küszködik egy lovas.

Hová fut?

Hová futhat még, meggörnyedve, gyötrött
arcát a halál fekete szelébe tartva?

Milyen üzenet bízatott reá?

Baka István [Tűzbe vetett evangélium](#) című kötetéből

 [← Előző oldal](#)